

A „KELET” előfizetési díja:

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva	
Égész évre	16 frt.
Félévre	8
Negyedévre	4
Egy óra helyben	1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.	

Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepekét követő napok kivételével.

Szerkesztői szállítás:

Főter 4-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czízáseztől.

A „helyzetéről és pártviszonyainkról.”

E czim alatt a szélsőbal lapja egy manifestumszerű cikket közöl Mudrony Sómától, az orsz. iparegyesület elnökétől, ki rövid három esztendő alatt épen három pártot ment keresztül s most lépett át a lepedőnyi cikkkel a szélsőbal egyedül üdözítő táborába.

Volt tagja a szabadelvű pártnak, onnan a májusi stipulációk után kilépett s belépett a független szabadelvű pártba, mely egyesülvén néhány konservatívval, Mudrony Soma is kilépett a független szabadelvű-pártból s ez év április 13-án belépett a habarék-pártba. Mint ennek tagja a választások alkalmával megbukván, kilépett abból s most mint cikkéből látjuk, belépett a függetlenségi pártba. Belépés, kilépés — ballépés; enniből áll a politikai karriére.

Hogy a szélsőbalból hová, mibe fog kilépni, nem tudjuk, de rövid időn meg fogjuk tudhatni.

Ennyit magáról a manifestumszerű cikkíróról. Most lássuk miket mond.

Azt mondja először is, hogy Ausztria csak azért és addig tartja fenn velünk a közösséget, mert és a mig kilátása van arra, hogy a fennálló törvények szerint minket gazdasági téren kiszákmányolhat. „Mihelyt Magyarország az Ausztriával való viszonyt egy módosíthatja, hogy hazánkunk Ausztria általi kiszákmányoltatása lehetetlenné van téve, Ausztria egy pillanatig sem fog többé a Magyarországgal való kapcsolatot változtatlan fenállásához ragaszkodni.” Utána teszi, hogy ez nem tiok, mert ezt Ausztriában fennen hangoztatták.

Hát biz az nem titok; mi is azt mondjuk. Ennek a kisütésére nem is volt szükség akkora feneket keríteni a dolognak. Tudja azt minden ember, a ki némi figyelmet fordított Ausztriával való viszonyainkra. Biz az osztrákok nem a mi szép szemeinkért tartják fenn velünk a közösséget s nem a mi szép szemeinkért alkotnak velünk együtt egy közös monarchiát közös uralkodó jogára alatt. Addig főzik magokat hozzánk, míg e közösségben érdekeiket kielégítve, vagy legalább úgy a hogy kielégítve találják. Melyik nép, melyik nemzet, melyik ország nem tesz ugy, a mint az osztrákok? Melyik nem indul érdekeinek sugallata után?

Es bizony azt a védelmet, melyet mi magyarok a monarchia fennállása által államunk s nemzetiségünk fenmaradása tekintetében

A „KELET” TÁRCZÁJA.

EDINA.

Angol regény.

KÉT KÖTETBEN.

Írta:

WOOD ASSZONY.

MÁSODIK KÖTET.

[Huszonötödik fejezet.

Az új otthon.

(83-ik folytatás.)

Raynorné egészen gyámoltalanul nézett fel Edinára.

— En most sem értelek Edina, te vettél mindent, vagy Frank.

— Frank nem, a szegény ember, neki magának sincs semmije. De nyugtasd meg magad Mari, én vettem, s mindent át adok neked. A ház a te nevedre van bérbe fogadva, de az első fél évi házbéért én vagyok felelős.

— De Edina, én úgy hiszem, neked nincs más pénzed, mint azon kicsi évi jövedelem, mit az orvos biztosított számodra?

— Ne kicsinyeld az én jövedelmemet, szolt nevetve Edina, ötven font évenként, bőven elég nekem. Különb volt nekem még pár száz font birtokomban, és azt fordítottam most e célra, kedves Mari.

— „Mi Edinát fősvénynek tartottuk” gondolta magában Raynorné, „legalább Károly és Eliz mindig annak mondták.”

ben nyerünk, a lehetőség és méltányosság határai között meg kell fizetnünk az osztrák félnek.

Ha nyíltan s leplezetlenül akarunk beszélni, csak ezt mondhatjuk. Ez a valódi helyzet, megfizetve minden sallangtól és cifraságtól.

Jókai Már már ezelőtt évekkal megmondá a delegációban, hogy az osztrák-németnek, a monarchia bomlása esetén van hová menni: ott van a nagy Németország, mely ujjongva fogná őket testvéri keblére szorítani. De mi nekünk magyaroknak, ha csak vissza nem akarunk menni a Don tövéhez, nincs hová mennünk; nekünk „itt élünk, halunk kell!” Minket a bomlás után senki sem ölelte testvériesen keblére s a ki ölelte, annak ölése agyonszoríthat . . .

Sokan, különösen a szélsőbalról zokon vették Jókai eme nyilatkozatát, melyben a helyzet a maga leplezetlen valóságában volt feltárva, mely előtt csak az idioták hunyhátnak szemet s melyet csak a vakok nem láthatnak.

Es csak ha ezeket komolyan megfontoljuk, fogjuk tudni méltányolni, mily óriásilag nehéz feladat volt a Tisza-kormányra, megkötni Ausztriával a kiegyezés gazdasági részét úgy, hogy abból mi reánk is előnyök, anyagi előnyök származzanak. Ezen előnyök nem nagyok, az igaz, de végre is előnyök s hogy a mostani kiegyezés Magyarországra nézve az 1867-ivel szemben javulást, haladást képez, azt csak a legvastagabb elfogultság, vagy tudatlanság tagadhatja.

Magunkhoz főzni az osztrákokat, őket velünk kötelekben tartani, de még is úgy, hogy gazdasági fejlődésünk feltételei meg ne semmisítenek: ez kell hogy legyen Magyarország politikájának sarkpontja Ausztriával szemben s ez meglátszik az 1878-iki kiegyezésen. Hogy ezt a kiegyezést mily iszonyu nagy kitüzeléssel lehetett Ausztriában is kereszttel vinni, erre nézve, ha volna is egyéb adatunk, pedig van elég, legcsattanásabb adat az, melyet Auersperg herceg juttatott nyilvánosságra, hogy t. i. pénzen kellett megvenni néhány osztrák képviselőt, hogy kikérüljön a többség. E körülmény, a mennyire illusztrálja az osztrák demoralizációt, ép oly dicsőretére válik másfél magyar szempontból a legújabb kiegyezésnek.

Igen is, vannak, kik túl a Lajthán is a dualismus most fenálló formájának megdöntésére törekednek s czéljuk: a personal unió, mint nálunk a szélsőbalogoknak. De

A következő héttel megjött a négy bent lakó tanítvány, s öt bejáró, s még egy azon felül, kire nem is számítottak, és így már nyolcan voltak, biztató kezdet, mely jó eredményre nyújtott kilátást.

— Mit tartasz a dolog felől? Károly? kérdezte fiatal Raynorné a harmadik este, midőn a kis növendékek, s Kata és Róbert lefekték volt, s a nagyobbak még anyjukkal ültek. Edina nem volt otthon.

— Ah, kitűnőnek találom, felelt Károly, félig komolyan, félig tréfásan. Te és Eliz, ha mind így, még egész vagyont fogtok gyűjteni.

E megjegyzés nem tetszett Eliznek; az új otthonnak, s új kötelesekkel nem volt még kibékülve.

— Te tarthatod kitűnőnek, szólt fel, de minő különbség ez és Sasvár között. Ott előkelő urak voltak, itt szegény tanítónők vagyunk.

Károly nem felelt, Sasvár felemleltése nem mává tette.

— Semmi más, mint csak munka és ismét munka egész nap, mert órákat adni egyből, majd másból, zene, azután írás, ez így nagyon unalmas.

— Oh ne békátelenkedj kedves gyermekem, kériéléd őt Raynorné, még sokkal rosszabbul lehetett volna minden. Hát ha még hajlék sem volna fejtünk felett, s egy betetőz falatunk.

Az lett volna pedig sorsunk, Edina nélkül! Könnyűnek omlottak ki Raynorné szemeiből, Eliz felugrott s megölelte.

— Bocsanat mama, bocsanat, nagyon helytelen volt, hogy így beszéltem.

— Igen Eliz, nem szabad csak a multra gondolnod, hanem halásnak kell lenned azon jóért, mi részünkre jutott. Együtt maradhatunk, egy fedél alatt, s reményünk van, hogy megkereshetjük magunknak életünket.

— Igaz, felelt Károly, nagyon halásnak le-

AZ ÉRTÉKESEBBI CIKKEK DÍJZATNAK.

Kéziratok nem adatnak vissza.

miósoda osztrák párt az, mely erre törekszik? A haladó párt, melyről, ki a viszonyokat alaposan ismeri, tudni fogja, hogy annak tagjai nem annyira osztrák-németek, mint ném et-németek, kik inkább gravitálnak Berlin, mint Bécs felé. Ha sikerül ezeknek a magyar szélsőbal segítségével létrehozni a personal uniót — ez az utolsó stadiuma lesz a szétbomlásnak. Várna aztán reánk Kossuth dunai konföderációja, mely fölött a magyar közvélemény már rég napirendre tért és pálcát tört.

Ezért — nézetünk szerint — áldástalan dologt cselekszik Mudrony Soma, midőn a jelen válságos viszonyok alkalmával oda törekszik, hogy a habarékot a szélsőbal zászlója alá terelve, újra fölvesse a közjogi kérdést.

Még csak ez kellene nekünk, hogy a zürzavar teljes legyen, mely azonos teljes bukásunkkal. Örjön meg ettől minket a magyarok istene! —y—y.

Budapest, 1878. okt. 18-án.

(D.) Tegnap volt a szabadelvűpárt első értekezése a körben, holnap lesz az első ülés a házban, holnapután a trónbeszéd; eseményteljes napok; az egész ország felcsigázott várakozással lesi a válság kimenetelét, senki sincs — a legkiválóbb államférfiak kivételével — tájékozva a helyzet felől. Általános bizalmatlanság, a fraktiók agitálása, a határozatlan emberek ingadozása jellemzik a mostani állapotokat.

A szabadelvűpárt 93 szavazattöbbsége most is, mint eddig, meg van a papirosra, de az örökös kormánypártiak éreznek valamit a levegőben s a közlegő vihar, mely a kedélyek nyomtatásából biztosan következtethető, könnyen szétfújhatja ezen többséget, és sok valószínűség van abban, hogy a mostani kormánydás alkalmával, mely a kormányt a házban vagy a körben éri, szétoszlik, hogy helyet adjon egy a volt Deák-párt egy része és az egyesült ellenzék-ből alakult többségnek.

Most még azonban nagy lehetőség van a mellett is, hogy a kormány a válságból is — mint az eddigiekben — győzelmesen fog kibontakozni, mindenesetre roppant sok függ Tisza nyilatkozatától, mely vasárnapra van kilátásba helyezve; ő, mint biztos forrásból értesülünk, el van határozva azon esetre, ha a házban politikája a többséget megnyeri, továbbra is megmaradni a kormányon, s ha talán ez nem következik be, akkor az ellenzék vezetését fogja átvenni, mely a szabadelvűpárt elveihez hű képviselők-ből fog alakulni, visszavonulni a politikai

hetünk, ha arra gondolunk, hogy mi érhetet volna becsület.

— És talán még mind boldogok lehetünk egykor, folytatá Raynorné.

Eliz igyekezett hasonlóan gondolkozni, s vidám arcot ölteni, de a régi napok emléke még mindig élt lelkében s a gondolat Stane Wilmosra s vesztett reményeire, kinos fájdalommal töltötték el szívét.

— Nő most rajtad a sor Károly, szolt Edina, megragadva az alkalmat, midőn másnap reggel egyedül volt vele.

— Rajtam Edina? kérdezte Károly, ki nagyon jól tudta mi e szavak értelme, de nem szívesen elagyedett beszélgetésbe e tárgyról.

— Valamihez kezdeni, folytatta Edina. Csak nem akarsz az anyád költségé élni itt tétlenül?

— Természetesen, hogy nem, szolt Károly nagyon bosszusan, hogy is gondolnék ilyet!

— Csak az a kérdés, hogy mihez akarsz fogni, folytatá a lány a nélkül, hogy figyelembe venné Károly gombaságát.

— Szeretném a hadseregbe lépni Edina.

Edina fejt ráta. Tudta, hogy e részben oly akadályok merülnek fel, melyekre a fiatal ember alkalmasint nem is gondolt.

— De Károly, még ha volna is pénzed reá, hogy magadnak tiszti oklevelet vásárolhass —

— Nem is gondolok arra, hogy pénzen vegyek, adjauk egy ingyen.

— Van ehez némi kilátásod?

Károly nem felelt. Kínzett az ablakon a nélkül, hogy valamit gondolna, nézte a husvéd fut, a mint tova tolta taligáját. Nem valami sok kilátása volt erre, de hát ha mégis!

— Nős, ha még ma megkapnád is okleveled, ha egyenesen a hadügyminiszteriumtól kapnád meg kineveztetésedet, mit használna az neked?

Hirdetési díjak

Hatásor hasábozott garmond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfisch, gasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapest. Haasenstein és Vogler hirdetés közv. irodája. Weiss Mór hirdetések felvételi irod. Bécsben Wollzeile 18. és Budapest Szervitátor 5. sz.

Nyitóléri cikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

értesül, Várady Gábornak van legtöbb kilátása. Második alelnöknek többen erdélyi képviselőt szeretnének, a miért valószínűleg Kemény János br. lesz az állásra a jelölt. Háznagy ismét V. Kovács László lesz. A jegyzői állásokra nézve eddig, úgy látszik, Beöthy Algernon, Baross Gábor, Horváth Gyula és Antal Gyula képviselőknek van legtöbb kilátásuk. A másik két jegyzőre nézve még semmiféle megállapodás sem történt.

— Az 1879-ik évi állam költségvetés — a „Gyorsf. szerint már sajtó alatt van. Tisza Kálmán mint pénzügyminiszter — az exposit mindjárt a felirati vita lefolyása után a ház előcsinai elnapolása előtt terjeszti elő a képviselőházban.

Az egyesült ellenzék kedden d. u. 6 órakor tartott értekezletét Szontagh Pál (göm) korelnök megnyitván, üdvözlöi a számosan egybegyűlt párttagokat s az értekezletet elnök és jegyző választásra hívja fel. Elnökké Bánhidy Béla b., jegyzővé Tomcsányi László és Halász Bálint választattak meg.

Bánhidy Béla b. elnök erre székelt elfoglalván, beszédében utal azok kérdésekre, melyek nehéz viszonyok közt oldandók meg; nem kéti, hogy a párt tagjainak buzgalma, hazafiasága erénytelenül küzdend azon elvek mellett, melyeket e párt magának vall, s különösen utal — általános helyeslés kíséretében — azon egyetértésre, mely a párt tagjai között fennáll a kormány által követett külügyi politikával szemben. Erre Simonyi Lajos b. rövid felszólalása után a kör választmányának elnökévé Berchtold László gr., igazgatóvá Sztupa György választattak meg.

Ezután megalakított a felirati-bizottság; tagjai: Apponyi Albert gr., Chorin Ferencz a képviselőház elnöke jelöltének a párt részéről való megállapítására bizottság küldetett ki, melynek tagjai: Simonyi Lajos b., Királyi Pál, Liptahy Béla b., Ürményi Miksa és Szontagh Pál.

Végül az értekezlet a kör házi ügyeit intézván el, 7 órakor véget ért.

Boszniai ügyek.

A sajtó alatt levő vöröskönyvre vonatkozólag írják a Vossische Zeitungnak Bécsből, hogy a közzéteendő okmányok be fogják bizonyítani, hogy Bosznia megszállása nem Andrássy gróf kezdeményezése következtében történt meg, hanem a viszonyok fejlődésének tulajdonítható. Nem Andrássy oka az occupációnak, hanem

— Szeretném Edina, ha nem mondanál nekem ilyesmit.

Benejében úgy érezte, mintha szeretne valakit galléron ragadni s jól megrágni.

— Hallottad-e valaha, hogy egy Raynor kereskedő lett volna?

— És te hallottad-e valaha, hogy egy Raynor semmiből meg tudott élni? viszonzá Edina. Sem állomás, sem pénz? Szükség törvényt ront, kedves Károly, alkalmazkodnunk kell a körülményekhez.

— De semmi körülmény sem teheti a ne-mes embert közönséges sörpédékké, épp oly kevéssé, mint megfordítva nem történhetik.

— Ugy? szolt Edina, ez pedig megtörténik néha. Hanem Károly, most nem akarok veled tovább vitakozni, mert látom nem vagy oly hangulatban, hogy ezt tehetném, de gondolkozzál a dolog felől, ne bízzál a tiszti oklevélben, mert félek éppen semmi kilátásod nincs azt megkapni.

Ha lehel, ved ki azt merben fejeiből s láss más menekvésí mód után. Én néhány nap mulva elutazom, addig tán elhatározod magad valamire.

Edina bément az iskola-szobába, s Károly maradt a hol volt. Alfréd bejött latin könyveivel hozzá. Raynorné Alfrédet egy közeli tanodába akarta bérbeadni, de a tanfolyam ott csak két hét mulva vette kezdetét, s így addig Károly tanította öcsét.

— Mit csináljak ma reggel Károly?

— Ird le újból a tegnapi gyakorlatot, olyan rosszul volt írva, hogy nem tudtam elolvasni.

Alfréd tolla gyorsan perczezett végig a papíron. Károly mely gondolatokba merülve állt ott. Anyjának teljességgel nem akart volna terhére lenni, de nem tudta hova forduljon, mit tegyen.

(Folyt. köv.)

az események tetők szükségessé az okkupációt. Ezen okmányok közé tartozik azon sürgöny is, melyet a san-stefanoi szerződésre való válasz gyanánt küldött Andrássy gróf Pétervárra. E sürgöny szükséges következménye volt az orosz hódolási vágyaknak, és annyira elmeresztette a helyzetet, hogy a 60 millió hitel és Bosznia megszállása elkerülhetetlenné vált, ha gátot akarnak vetni annak, hogy Szerbia és Montenegró foglalják el Boszniát és Hercegovinát, és orosz vazallus államok képződjenek a birodalom déli határain. Ausztaria-Magyarország azon alternatíva előtt állott, hogy vagy mindenkora elveszti befolyását a Balkán-félszigeten, vagy pedig okkupáció segítségével megveti lábát a Balkán-félsziget nyugati részében, hogy szétválassza a két kis fejedelemséget és utat nyit magának az Aegei tenger felé.

Demobilizáció. Az okkupáló seregből demobilizálandó négy hadosztály 58,000 embert számlál. Az okkupált területen maradó hét divízió pedig 86,000 embert és 312 ágyut tesz, mint a „P. L.” bécsi tudósításában olvassuk. A hazatérő csapatok parancsnokai közül Bionerth altábornagy Krakóbán, gr. Szapáry altábornagy pedig Triesztben lesz katonai főparancsnok.

Philippovics tábornagy visszahívásának okáról a következőket írja a „N. F. Presse”: A külügyminisztériumban ülésező bizottság, mely az okkupált tartományok közigazgatásának szervezésével foglalkozik, nagyon szűk határok közé szorította a „tartomány közigazgatási tönkénék” jogait. Philippovics tábornagy nem helyeselte a megszorítást, és ebben rejlik az oka, hogy nem akar a tartomány kormányzásának „élén” maradni. Különben ez a bizottság sem volt bizonyos arról, vajon mint osztrák, magyar, vagy birodalmi részekkel bányon-e a megszállott területtel, továbbá, hogy a törvénykezési és közigazgatási szervezetet osztrák-magyar vagy horvát alapra fektesse-e. A külügyminisztérium e tekintetben semmiféle utmutatást sem adott a bizottságnak.

A Bosznia és Hercegovina közigazgatását rendező statútumok már készen vannak, és még csak a legfőbb helybenhagyásra várnak, mire a szervező bizottságot fel fogják oszlatni.

Északi-Boszniából érkezett hírek szerint a mohamedánok ismét fenyegető állást foglalnak el; a visszatérő lázadók hirtelen eltűnnek és új bandák tűnnek fel. Katonáink csak nagyobb csapatokban tudnak felkutatni.

Külső.

Berlinből távirják: A német nagykövete Berlinbe tanácskozára gyűlnek egybe, még pedig Schweinitz Szentpétervárról, Münster Londonból, Keudell Rómából és Hohenlohe Párisból. Az utóbbi már meg is érkezett Berlinbe.

Ausztria-Magyarországgal fennálló kereskedelmi szerződés meghosszabbítását a német kormány kezdeményezte; válasz még nem érkezett Bécsből.

November 1-én a német hadseregbe 29 ezer emberrel több lép be mint más sorozáskor. A távirat szükségességnek látja megjegyezni, hogy ez még a Beust gróf kinevezetése körül megindult vita előtt határozottat el, — mintha casus belli-t látna e német sajtó által annyira felfújt párisi követség kérdésében.

Jelentik, hogy az orosz tengerészeti miniszter is lemondott. Könnyen megtörténhetik, hogy a miniszterválaság radicalis cabinetválsággal fog végződni. Mert az legalább is föltűnő, hogy éppen a külügyi, hadügyi és tengerészeti miniszterek akadnak föl Cairoli páviai beszédjében.

A socialisták elleni hadjárat is végét érte a német birodalmi gyűlésben. Az össze-vissza forgatott törvényjavaslatot 221 szavazattal fogadták el 149 ellenében. A többség tehát elég nagy, természetesen annak az árnak, hogy Bismarck herceg harmadfél évi tartammal is megelégedett. Elég hosszú idő ez is arra, hogy belássák celszerűtlenségét. Ennek leteltével vagy nem hosszabbítják meg ezt a törvényt, vagy pedig még többet fog követelni a szövetséges kormány.

A szultán vonakodott elfogadni az orosz nagykövetet, a ki audientiót kért tőle; mert, a mint Szavet pasa kijelentette a nagykövetnek, a padisah nem kizárható barátságos módon Oroszország képviselőjével, míg az oroszok nem vonulnak vissza a berlini szerződés által kijelölt posztókba. A maslaki táborban levő csapatok parancsot kaptak, hogy induljanak Csorlu felé, és Derkoszt már meg is szállították.

Kilátások Keleten. Kibonyolódás helyett oly irányt vesznek az események, mintha a bonyodalom felé ménének. Nevezetesen az oroszok magatartása Bulgáriában, a mi nagy mértékben aggodalmat okoz. A „Pol. Corr.” jól értelmezte bulgáriai tudósításai szerint az oroszok nem csak nem tesznek kísérletet a hazametre, de sőt még nagyobb serget vonnak össze Bulgáriában, tartalékserget képeznek a s a dunai várak lebomboltására kiadott rendeleteket visszavonták.

Ezzel párhuzamosan megy az a magatartás, melyet a muszkák Kelet-Ruméliában tanúsítanak, honnan nem csak nem távoznak, de előbb a török katonaság kezében volt posztókat szállnak meg — elannyira, hogy Anglia újból nyugtalanodni kezd a mint egy távirat jelenti, az angol hajóhadat ismét Konstantinápoly közelébe akarják küldeni. — Hogy a viszony a porta és Oroszország között mennyire feszült, mutatja az is, hogy a szultán vonakodott elfogadni a stambuli orosz követet.

A főrangú orosz tiszték [nyitlan kimondják, hogy „Kelet-Rumélia” létrejöttét, megalakulását, mint valami „természetellenes”, meg fogja akadályozni az orosz hadsereg, mely nyilván kedvezőbbnek látja vagy hiszi egy újabb háború esélyeit. Keresve-keresik az ürügyet, a Balkán vidékein maradásra. A [hódításvágy általában, de az oroszoknál különösen, nem ismer határt. Az okkupációt vagy annexióra, vagy a mi csaknem egyre megy: Bulgáriának Kelet-Ruméliával egyesítésére akarják felhasználni. Most még csak jelekkel, velletésekkel van dolgunk, de ha azok a terv ténylegesen keresztültelnek jellegű ötletnek magukra, nincs kétségünk abban, hogy monarchiánk nem nézheti tétlenül az orosz tervek megvalósítását, vagyis a Berlinben redukált szantefanoi szerződés legjelentékenyebb részének restaurálását és életbeléptetését.

Az Opinione egy cikke az orosz politikát taglalja Boszniával és Hercegovinával szemben és azt vizsgálja, vajon a tartományok annexiója Ausztaria által érdekében van-e Oroszországnak. A lap azt mondja: A keleti kérdés legkiegészítőbb megoldása az lenne, ha a különböző nemzetiségek önkormányzatot kapnának. De ez bizonyos fajok miatt nehéz; nehéz azért is, mert Oroszország ez elvet fölrö ismeite, midőn a szlávokat védté, a románokat pedig megsértette a görögöket feladta. Az Op. azt kérde: érdekében fekszik-e a polgároszadásnak a különösen Oroszországnak, hogy Oroszország korlátlannul uralkodjék a keleten, vagy pedig hogy az orosz befolyás korlátozassék-e Ausztaria által?

Az Op. konstátálja Ausztaria polgárosító akcióját, mely megoldotta a nehéz feladatot, hogyan kell különböző egyesített nemzetiségekből egy birodalmat alkotni. Az Op. azt hiszi, hogy Oroszország érdeke erős és tisztelt Ausztriát kíván. Ha Ausztaria megsemmisülne vagy elgyengülne, a panszlavizmus keriténé hatalmasa az egész keletet s a pangermanizmus valószínűleg megragadná az alkalmat, hogy az adriai tengerhez jusson. Oroszország tehát Ausztriát szívélyes segély-mogatni köteles, minthogy ilyenkor könnyebben lehetne azon méltányos határkiigazításokat elérni, melyeket Oroszország óhaj, melyekért azonban a haza üdvét és békéjét feláldozni nem szabad.

A „Pol. Corr.” jelenti Bukarestből: Az első román csapatok Dobruđa megszállására már elindultak, a csapatok zöme a jövő héten fog utánuk menni. Besszarabiában már átvették az oroszok a posta- és táviróhivatalokat.

A krétailázadók és Muktar pasa mint a porta meghatalmazottja közt végre kiegyezés létesült. A krétai alkotmány számos pontja a lázadók óhajai értelmében módosítottak. A módosítások tizenhat pontból álló okmányba vannak összefoglalva. A főbb határozatok a következők: A sziget kormányzóját öt évre a porta nevezi ki; a kormány azon hitfelekezet kebeléből vétetik, mely a szigeten többségben van. Az országgyűlés következőleg állítatik össze: Ama kerületek, melyekben törökök és keresztények egyenlő számban vannak, két-két képviselőt választanak mindegyik hitfelekezetből; azon kerületekben, melyekben egyik felekezet a többség, ez utóbbi három, a másik egy képviselőt választ; azon kerületekben, a hol csak egy hitfelekezet van, az választja mind a négy képviselőt.

Az országgyűlés évenként két hónapig ülészik; ülésai nyilvánosak s joga van a fennálló törvények törvények végrehajtását azonnal megkezdni s a politikai büntető törvényhozást, valamint a községi rendtartást szabályozni. A törvényeket csak az országgyűlés módosíthatja a porta beleegyezésével. Az országgyűlés a sziget minden helyi viszonyára nézve hozhat törvényt. A szigetet újonnan felosztják kerületekre, ezek főhivatalnokai az illető kerület lakosságának többségéből vendők. A tartományi bizottságokban kormány-hivatalnokoknak többé nincs helyük. A bírói hatalom teljesen független a végrehajtótól; csak az nevezethetik ki bírónak, ki jogi szaktudományait befejezte. A tisztviselők száma lesz állítatik s a musaffir és muavini állás eltöröltilik.

A hivatalos iratokban a török és görögnyelv használható. De minthogy a sziget lakói mint tudnak görögül, az országgyűlés, a tartományi bizottságok s a bíróságok hivatalos nyelve a görög, melyet minden tisztviselőnek értenie kell. A fő-kormányzó kivételével a tisztviselők a benszülöttek köréből vendők. A rendes hadsereg a tenger melléki várakban fog állomásozni. A belső rendre csendőrség ügyel föl, mely belföldiekből alakítatik s melynek tisztika a lakosság számarányának megfelelően állítatik össze. A sziget lakói minden katonai szolgálattól mentek. Az eddigi tízed 10%-os kivitel vámmá változtatatik át. A rendes hadsereg költségeit nem a sziget fizeti. A sziget bevételai többletének fele a sziget céljaira fordítatik; a papirpénz kivonatit a forgalomból s a tisztviselők ércben kapják fizetésüket.

Idegenek tömeges letelepítése tilos. A birodalmi sajtótörvény e szigetre is kiterjed, de a török alkotmány többi határozatai, valamint más törvények és rendeletek nem bírnak érvénnyel a szigeten.

Ez egyezményt hat pontból álló átmeneti intézkedések egészítik ki. Ezek szerint teljes amnestia adatik; a lakosság megtartja fegyvereit, de fegyverviselés csak hatósági engedéllyel történhetik. Mindenki szabadon változtathatja vallását, anélkül, hogy örökösödési jogait elvesztené; a lefoglalt és eladott birtokok jogtulajdonosaiknak visszaadandók. Az árnavagyon kezelése ügyben kidolgozott szabályzatokat a porta jóváhagyta stb.

Andrássy gróf keleti politikája.

A „Norddeutsche Allg. Ztg.” tegnap száma egy hosszabb cikkben fejtegeti Andrássy gróf keleti politikáját, előadja történeti fejlődését és kimutatja sikereit. Az érdekes közleményből kiveszszük a következőket:

A cikk kezdetén emlékeztet, hogy eredetileg egészen jelentéktelen és kisszerűeknek látszó események indították meg a keleti kérdés legújabb fejlődését. A most már okkupált tartományok keresztény lakosai fellázadtak, és már akkor mindenki tisztában volt azzal, hogy a lázadók nem lehet erőszakkal ismét török iga alá kényyszeríteni. Ez általános nézetnek Schmerling is, mint a delegáció elnöke, nagy tetszés között adott kifejezést 1875-ben.

Akkor még nem igen voltak tisztában és kevés egyértelműség uralkodott a monarchia magatartására nézve a felvetett kérdéssel szemben. Csak egy pontra nézve jelentkezett meglehetősen egységes áramlat a közvéleményben: az európai béke és különösen monarchiánk békéjének fenntartására nézve. De még ez áramlatban is különféle nézetek uralkodtak. Voltak, kik a föltétlen békét, a békét minden áron akarták. Azonban ez irány szövívő, midőn belátták, hogy ez által a monarchia hatalmi állása tétetik kockázra, visszariadtak. A másik áramlat — és ez képezte a többséget — szintén békét óhajtott, de olyat, mely megóvjá érdekeinket és nem támadja meg létfelteleinkeket. Senki sem merte akkor kimondani, hogy a békét csak a török iga alá kényyszerítéssel lehet elérni.

Andrássy gróf álláspontja, programja a keleti bonyodalom első fázisában ismeretes. Feladatát tűzte az egész Európa által kívánatosnak elismert célt: a kereszténynek sorának könnyítését az által, hogy mindenek, ami roszkatag és tarthatatlan mellőzésével, a török birodalomban a tartható konszolidáltassék és ez által maga az ottomán birodalom léte biztosítottassék. Ez esme az 1875 december 30-ki európai hirre vergődött, minden hatalom által elismert és helyeselt reormjegyzékben nyert kifejezést. — Az inditványozott reformok megvalósítása által lehető lett volna a keleti kérdés bonyolítását, mely az orosz pánszláv párt előtt kétségtelenül már akkor célként lebegett, meghiusítani. Andrássy reform terve, fájdalom, hajótörést szenvedett a török államférfiak vakságán. Ha a porta megfontolta volna a veszély nagyságát, melyben forgott, bizonyosan határozottan elfogadta volna a béke jobbot és az ottomán birodalom a jobban állna. Az igazság mindenesetre megkívánja annak kimondását is, miszerint nem csak a török államférfiak maguk hibásak, hanem a porta államelvei, ama vallási elvek is, melyek az ottomán uralom alapját képezik és melyek mindig elleneznek minden reformot és újítást. Ez es nem lesz másképp, míg a mohamedanizmus a török államszervezetben az uralkodó elv marad. Ezért oly állam is mint Anglia, melynek direkt érdekei vannak a Bosporuson, vonakodott ez érdekeket szövetségben a portával védeni. — A porta ellenzése folytán e reformok kivitele ellen, iparkodtak olyan eszközöket találni, melyek ellenállást megtörjé. E törekvés eredménye a berlini memorándum, mely csúlul tűzte ki közös európai pressió által a portát ama lépésekre szorítani, melyek valamint saját érdekében, úgy európai béke érdekében is okvetlen szükségessé voltak. Hogy Andrássy gróf e memorandum szerkesztésében közreműködött, ez csak azért történt, hogy a már bonyolult keleti kérdés továbbra is megóvjá európai jellegét, hogy meggátolassék, nehogy egyes hatalom a kérdést saját külön tulajdonává alakítsa. Mert azt mindenkinek be kellett látni, hogy Oroszország tervei csak úgy hiusíthatók meg, ha sikerül Oroszországot az európai konzertben leködtet tartani és minden ürügyet az önállói akcióra elhárítani.

E memorandum Anglia ellenállásán hajótörést szenvedett, de később Anglia maga is elismerte, hogy Európának joga és kötelessége gondoskodni, hogy az ottomán birodalomban jobb állapotok létesüljenek. E felismerésből eredt a konferencia terve, mely Anglia magatartását a berlini memorandummal szemben desavouálja. A konferencia is megbukott. Ausztaria-Magyarország államférfiai mindent megtettek, hogy békítőleg hasanak. A vége az lett, a mit Andrássy gr. előre megjósolt: a konferencia szétment és meghiusulása jel volt a háborúra.

(Folyt. köv.)

A magyar országgyűlés

1878. évi október hó 20-án déli 12 órakor, a következő szertartással nyitott meg.

Az ezen ünnepély megtartására kijelölt napon és órában a magyar országgyűlés mindkét házának tagjai a budapesti királyi palota nagytermében megjelentek s a mennyire a várakolna tényleg megjelentek, lementek oda a szent-lélek misét meghallgatandók.

Ő császári és apostoli királyi Felsége az említtet szent misére minden nyilvános kíséret nélkül az udvari kápolnának oratoriumába ment, mely alatt a püspök az apostoli keresztet állott.

A nagymise után Ő Felsége termeibe távozott s ott időzött, a míg az egyházi méltóságok áttöltözködtek és longis-ban az udvari kápolnából a felsőterembe értek, hol is ezalatt a többi, Ő Felségének kíséretére hivatalos oszászárí királyi udvari főhivatalok és testőrkapitányok, a bibornok-hercegprímás, a m. kir. miniszterek, a zászlós urak és a püspök a kettős kereszttel a kihallgatási teremben (a felső várnegyszög oldalán) összegyűltek.

Mihelyt minden elrendeztetett, Ő Felségének a cs. kir. első főudvarmester által jelentés tétetett, s erre Ő Felsége a belső termekből a nagyterembe a következő rendben távozott:

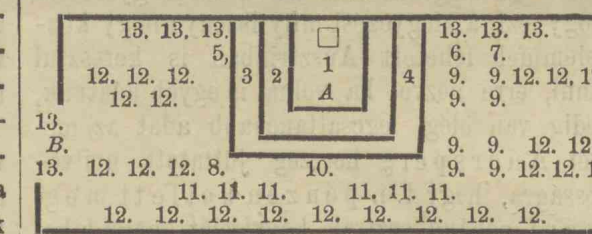
Egy cs. kir. kamará-írnok.
A m. kir. főajtónálló.
Az ország zászlósai (párosan).
A bibornok-hercegprímás.
A m. kir. miniszterek.
A cs. kir. első főudvarmester a pálczával.
A m. kir. főlovászmester, mint helyettese a cs. kir. udvari főmarschallnak, a fölfelé tartott ki-vont állami pallossal.

Jobbján a püspök az apostoli kereszttel. Ő Felsége jobboldalán és háta mögött a cs. kir. főkamárás, a m. kir. testőrkapitány, a cs. kir. lovas-testőrszázad kapitánya és Ő Felsége fő-hadségéde képeztek a kíséretet.

A terembe érve, Ő császári és apostoli királyi Felsége a trónra lépett, leült s kalpagját feltette. Kiszérete a mellékelt schemán kijelölt állásokat foglalta el a trón oldalán.

Most beszédet mondott Ő Felsége az országgyűlés tagjaihoz, melynek végzetével Ő Felsége a trónról felkelt, levette kalpagját, az előbb meg-

Schema.

- Magyarországi.
- A. A trón.
 - B. Bemenet a terembe.
 1. Ő császári és apostoli királyi Felsége.
 2. A m. kir. főlovászmester.
 3. A cs. kir. első főudvarmester.
 4. A cs. kir. főkamárás.
 5. A m. kir. testőrkapitány.
 6. A cs. kir. testőrök lovaskapitánya.
 7. A cs. kir. főhadségéde.
 8. A püspök a kereszttel.
 9. A m. kir. miniszterek.
 10. A pipornok-hercegprímás.
 11. A zászlós urak.
 12. A magyar országgyűlés mindkét házának tagjai.
 13. A m. kir. testőrök.

ORSZÁGGYŰLÉS.

A képviselőház ülése okt. 19-én.

A képviselők tíz óra után elfoglalják helyeiket. A miniszterek mindnyájan megjelentek.

Zsedényi Ede: A házszabályok szerint az első ülésben a képviselők legidősebbike foglalja el az elnöki széket, s megnyitja s vezeti az ülést. Ennek folytán Boér t. képviselőtársunkat, ki már a mult országgyűlésnek is elnöke volt, vagyok bátor fölkérni, hogy az elnökséket elfoglalná, s egyszersmind a képviselők legfiatalabb hat tagját, a mennyire a kort konstatálni lehet, kijelölni sziveskedjék, hogy ok aztán a jegyzői székeket elfoglalhassák. (Helyeslés.)

Boér Antal korelnök: (Elfoglalja az elnöki széket. — Élénk éljenzés.) Van szerencsém üdvözölni t. képviselőtársaimat a jelen törvényhozás első ülés-cyclusának kezdetén, egyszersmind, hogy a következő, ideiglenesen tartó ülésüket annál fontosabban vegzem, vagyok bátor t. képviselőtársaimat kérni, méltóztassanak tanácsaikkal és közreműködésükkel segídezni, hogy elnöki tisztetnek teljes mértékben megfelelhessenek.

Működésünk megkezdésére mindenekelőtt szükséges, hogy a következő, tudomásra legújabb képviselőtársaimat felkérjem a jegyzői helyek elfoglalására, még pedig: Dániel Gábor, Lyka Dóme, Kazy János, Bölönyi Sándor, Kende Tibor és Kada Elek képviselőtársaimat. (Megtörténik.)

Az ülést ezennel megnyitom.

A mai ülés jegyzőkönyvét vezetni fogja Lyka Dóme korjegyző, a főlovasásokat tárgyasitni

fogják egyfelől Dániel Gábor, másfelől Bölönyi Sándor.

Van szerencsém a t. képviselő urak engedelmével a miniszterelnök urnak hozzám intézett átiratát bemutatni. (Lyka korjegyző olvassa.)

A m. kir. miniszterelnöktől.

Nagyságos ur!

A folyó évi október hó 18-ára egybehívott országgyűlés e hó 20-án déli 12 órakor fogó császári és apostoli királyi felsége által a királyi várak nagyertermében ünnepélyesen megnyitvatni. Az országgyűlés ünnepélyes [megnyitása előtt] a mondott napon d. e. 11 órakor a kir. udvari kápolnában isteni tisztelet fog tartatni, melyben az országgyűlés tagjai, a mennyiben a hely engedli, szintén résztvevendenek.

Az országgyűlés megnyitására megjelenő országgyűlési tagok, a királyi palota nagy termében délelőtt 11 óra előtt gyűlnék össze. Miről Nagyságodat szives tudomás, s a képviselőház értesítése végett van szerencsém tudósítani. Egyszersmind Nagyságod személyes használatára az említtet alkalomra megállapított udvari szertartás programját ide mellékelve oly hozzáadással küldöm meg, miszerint a fentebbi ünnepélyes alkalommal a disztribúció, a cs. és kir. rendjérvények szalagjával viselendő.

Fogadja Nagyságod kiváló tiszteletem nyilvánítását.

Budapestben, 1878. okt. 17-én.

Tisza s. k.

Elnök: Méltóztattak értesülni, hogy az országgyűlés ünnepélyes megnyitása holnap, mely időben és hol lesz. A kik a szentmise meghallgatására a várkápolnában be nem férnek, azok a nagyteremben méltóztassanak társaikat bevárni.

Irányi képviselő ur szót kór.

Irányi Dániel: T. ház! Valamint 1869 óta minden országgyűlés kezdetén, úgy ez alkalommal is barátain és a magam nevében kijelentem, hogy ha holnap a kir. várakra a magyar és horvát nemzeti lobogókon kívül a feketesárga is ki fog tűzteni, úgy a megnyitás ünnepélyén sem barátain, sem én megjelenni nem fogunk.

Azt mondták, hogy a fekete-sárga szín nem az osztrák birodalom, hanem az uralkodó család színe. Nem viszálgom tisztelt uraim, mennyiben alapos ezen állítás, és mennyiben nem. Az 1848-iki törvény, jelítés annak 21 cikkelye az ország nemzeti épületeire és köztintézetekre a nemzeti színek és nemzeti czimert rendeli feltűzteni. A m. kir. várak nemzeti palota s az ünnepély, mely holnap tartatni fog, nemzeti ünnep. A családi színek helye lehet családi palotában, családi ünnepélyek alkalmával: nemzeti palotákban, nemzeti ünnepélyek alkalmával nincs helye. (Helyeslés a szélső balon.)

Szintén oly helytelen nézetem szerint a közzétett szertartás azon része, mely szerint a m. kir. főhivatalnokokon és méltóságokon kívül cs. kir. udvari méltóságok is hivatják a megnyitás ünnepélyén szerepelni, nevezetesen a cs. k. főudvarmester, a cs. k. főkamárás és a cs. k. főmarschall, holott Magyarországon a magyar királynak vannak saját országzászlósai. Van kir. főkamárás, van kir. főudvarmester. Ezen cs. k. főhivatalnok jelenléte nézetem szerint nem egyébre való — miként a fekete-sárga zászló — hogy a birodalmi egységet ez alkalommal is kiüntesse, azon eszmét, melyet Bécsben a mai napig sem akarnak feledni.

Volna még egyéb is, mit ez alkalommal a szertartásra nézve elmondani akarnék, s el is fogok mondani, ha a t. ház becses türelmével megajándékoz. (Halljuk!) Egyik a megnyitás helyét illeti. Én tudom, hogy a pozsonyi országgyűlések a primási palotában, de fő felsége szállni szokott, nyitattak meg. De már az 1848-iki országgyűlés, mely Pesten tartatott, nem Budán a kir. várakban, hanem az ország termében a képviselőházban nyitattott meg. Igaz, hogy nem saját személyében nyitotta azt meg a király, hanem István főhg. mint kir. helytartó, s a kir. jogoknak csaknem teljesével felruházott meghatalmazottja által nyitotta meg az. Így van ez ma alkotmányos államokban is, így van Oroszországban, így van Belgiumban, sőt Angolországban is, mindamellett, hogy ott a fejedelemszony, ki iránt pedig az angol nép kiválóan udvarias és tiszteletteljes.

Szintén nem hagyhatom szó nélkül azt, hogy mig az országgyűlés tagjai hajadon föl és felállva hallgatják a királyi trónbeszédet, addig a király ülve és feltett kalppal olvassa el azt. Én t. ház, tisztelt a koronás királyt; mi egyenként csekély emberek lehetünk, megengedem, vagyunk is a kir. felséggel szemben, de mint országgyűlés (Ugy van! a szélső balon), mint a magyar nemzet képviselői, (Helyeslés a szélső balon) egyenrangú vagyunk a koronával. (Élénk helyeslés a szélső balon.) Ez [régi szokás, megengedem, de azt gondolom, hogy a régi szokás ezen újabb házban el kell hagyni. (Tgy van! a szélső balon.)

Ezek voltak azon észrevételek, melyeket ez alkalommal tenni akartam. Ez utóbbiak csekélyebb fontosságúak, de az, a mit a fekete-sárga zászló-ra és a császári kir. méltóságok szereplésére nézve előadtam, fontossággal bír, mert az ország függetlenségét, önállóságát illeti. Ez ellen én részemről tiltakozom. (Élénk helyeslés a szélső balon.)

Tisza Kálmán miniszterelnök: T. ház! Az előttem szökött igen t. képviselő ur maga elmondja

dotta, hogy ugyanazon felszólalást és nyilatkozatot szándékozik megtenni, melyet 1869 óta minden alkalommal megtett. Talán már maga ezen körülmény indokolja azt, hogy én a t. képviselő ur előadásának taglalásába ne bocsátkozzam. 69 óta mindig megtették ezen észrevételek; 69 óta ezek felett a t. ház másként sohasem határozott, mint hogy bevételtér a nyilatkozatok, a dolog természeténél fogva, a naplóba, azontúl a háznak t. tagjai tették azt, a mit meggyőződésük szerint egy a korona iránti hódolat, mint a hazai törvények iránti hűség követel. Azt gondolom, most midőn a megnyitást ugyanazon módon fog eszközölni, a mint 69 óta mindig eszközöltetett, a t. ház is ugyanazon módon fog eljárni, mint eddig. (Élénk helyeslés jobbról és középen.)

Előnk: Azt gondolom t. ház, hogy most, midőn csak a megnyitásról van szó, a tárgy fölött itt vitát kezdeni nem volna a maga helyén. (Nyugtalanúság a szélső balon.) Én megmondtam nézetemet, mert méltótlanságnak megmondani a t. képviselő urak a magukét, ha nézetem helytelennek tartják. Már a múlt országgyűlésen is megmondtam, most is megmondom, hogy határozatként nem hozhat a ház, a meddő vitát pedig részemről nem tartanám helyén valónak. (Élénk mozgás a szélső balon. Helyeslés a jobboldalon.)

Madarász József azt hiszi, hogy igenis lehetne helye vitának, s ezt nekünk tartoznék a többség nézetének kifejezését adni.

Úrra elnök jelentvén, hogy holnap a trónbeszéd meghallgatására 1/2, 1-kor ülés lesz, be akarja zárni az ülést, midőn Molnár Aladár felszólal, s a szabályokra hivatkozással kéri az alakuló ülés kitűzését.

Elnök azt feleli, hogy az a holnapi ülésen fog megtörténni, s ezzel az ülés véget ér.

A főrendiház ülése Október 10-én.

A főrendiek meglehetősen számmal gyűltek össze; a karzatok egészen megteltek. A miniszterek közül megjelentek: Wenckheim báró, Szende, Pauler, Bedekovics, Trefort.

Az ülés kezdődik 11 órakor. Az elnöki szék mint korábban Majláth György ajánlatára báró Eötvös József, a jegyzői helyeket mint legifjabb tagok a főispánok részéről: Gromon Dezső és gróf Bethlen Gábor, a főrendek részéről: Pallavicini Sándor gróf és báró Rudnyánszky József foglalják el.

Korrelők előzenések közt elfoglalva széket, körülbelül ezeket mondta: Nagyméltóságú főrendek! Midőn a korrelők székét elfoglalni szerencsém van, áldom az Isten, hogy életem e legbecsebb percéit megérni engedj. Üdvözlöm a méltóságos főrendeket s óhajtom, hogy a jövő országgyűlés minden tekintetben gyümölcsöző legyen.

A jegyzőkönyv vezetésére Bethlen Gábor gróf kéri föl.

Ezután Gromon Dezső jegyző fölolvassa a belügyminiszter meghívását az országgyűlés holnapi ünnepélyes megnyitására.

Majláth György átnyújtá azok jegyzékét, kik királyi meghívót kaptak vagy legalább a kiknek számára az elküldött. A jegyzék fölolvastatik. A királyi családól csak Albrecht és József főhercegek kaptak meghívókat.

Következett a 15 tagú vizsgáló bizottság megalakítása. A beadott szavazatok megolvastatása végett az ülés 10 percre felfüggesztetik.

Megválasztottak: Almásy György gróf, Osekónics Endre gróf, Eszterházy László gróf, Festetics Pál gróf, Mikes János gróf, Nyáry Gyula báró, Orczy Andor báró, Pallavicini Ede örgróf, Peiller Antal püspök, Schlauch Lőrincz püspök, Szögyény László, idős Vay Miklós báró, idős Eötvös József báró, Mesznil Viktor báró.

Elnök felhívja a bizottságot, hogy minél előbb üljön össze: azután pedig a főrendeket, hogy holnap 1 óra után a trónbeszéd meghallgatása végett ismét gyűljenek össze a teremben.

A jegyzőkönyv bitelésítése után 12 és fél órakor az ülés véget ért.

Az apahida-szamos-ujvár-décsi vasútvonal költségterve.

Kapcsolatosan eddigi közleményünkkel, időszerteinek lájkuk, hogy a 720,000 frt előleges költségtervet részletesebben is megismertessük a következőkben:

Készítési költségekre 20,000 frt van számítva.

A kisajátítandó terület, mely hozzávetőleg 160 holdra tételtett, 32,000 frtot igényelne.

Az alapítványnál: 1. a földmunka 199,692 köbméter 39,938 frttal, 2. a hidak és átvezetők (még pedig 3 hid és 42 átvezet) 30,000 frttal, 3. az utépítés 4000 frttal, 4. a partvéd-munkálatok átlag 5000 frttal lettek felvéve.

A felszerkezettől: a) 65,000 drb. talpa 39,000 frt. b) 45,120 vasmáza sín 315,840 frt. c) sínkerítők szerek átlag 31,560 frt. d) 16 drb. kitérő 5600 frt. e) 2 drb. forgó korong 6 ezer frt. f) a felszerkezettől lerakása 20,000 frt. g) a pálya megkavicsolására szükséges 33,000 köbméter kavics 20,260 frt, köbméterét 60 krral számítva.

A magos építményeknél: aa. 4 felvételi épület, mely állana a következőkből: 1. iroda szoba, 1. első és második osztályú váró terem, 1.

harmadik osztályú váró terem, 2 lakszoba és konyha az 5r számára, 1 előszoba, 16,000 frt. bb) 8 órha 5600 frt. cc) 4 szabadon álló árnyékszék 800 frt. dd) 4 rakodó 1200 frt. ee) 3 gabona szin 7500 frt. ff) 3 marha rakodó 1050 frt. gg. 1 mozdony ezin 5000 frt. hh) 12 házi kut 1200 frt. ii) butorokra s berendezésre átlag 4000 frt.

A pálya elzárás (igen kicsiny helyekre szorulván) átlag 1000 frt.

Pálya jelzők: 1. a négy állomásra 4 drb. távirat gép felállításával együtt 1200 frt. 2. az apahidai állami állomás előtt 1 távirat jelző állvány 700 frt.

Forgalmi eszközök: a) 3 drb. második osztályú mozdony 60,000 frt. b) 20 drb. teherkocsi 20,000 frt. c) 1 drb. hőske 500 frt. d) 1 drb. Draisine 300 frt. e) 2 vízállomási kut (Friedmanféle Ejectoral) 300 frt.

Végül előre nem látható költségekre 21,852 frt.

Sz—a.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1878. okt. 21.

— Ő császári és Apostoli királyi Felsége, a magyar országos pénzügyminiszterium ideiglenes vezetőjének előterjesztésére, f. évi október hó 14-én kelt legfelső elhatározásával, Kerstinger István, Rust Bernát és báró Wodianer Mórnak, az osztrák-magyar bank alakuló közgyűlése által a bank főtanácsosaivá történt szabályszerű megválasztását legkegyelmesebben megerősíteni méltóztatott.

— Ő császári és Apostoli királyi Felsége, f. évi október hó 8-án kelt legfelső elhatározásával aichholzi lovag Miller Vincze, Figidor Gusztáv, Scharmitzer Lőrincz, Stern Lipót, lovag Zimmermann-Göllheim Károly, Tenenbaum Lajos, Auspitz Károly, Bachmayer Lipót és mainfeldeni lovag Engel Antal az osztrák-magyar bank részvényesek alakuló közgyűlése által megválasztott főtanácsosokat, e hivatalukban — annak alapszabályszerű tartamára — legkegyelmesebben megerősíteni méltóztatott.

— A maros-vásárhelyi kir. főügyész, a tordai kir. ügyészséghez innokká Bartok Gyula ügyvédjelöltet nevezte ki.

— Ő felségeik ezüst lakodalmá.

1854. április 24-én kelt egybe Ferencz József császár-király Erzsébet hercegnővel Bajorországban. A királyi pár tehát jövő évi ápr. 24-én ünnepi ezüst lakodalmát. Azon a napon fogják felszentelni s megünni a bécsi fogadalmi templomot is. Legutóbb kiadták a rendeletet, hogy sietessék a munkát, hogy a mondott ünnepies napra a templom teljesen készen legyen.

— Nemzeti színház. Az „Idegesek”, Sardou kitűnő vigjátéka tegnapielőtt, szombaton, igen jó előadásban került színre. Látszott, hogy színészeink nagy gondot fordítottak az előadásra s kedvet fogtak munkájukra. A közönség igen jól mulatott az egész előadás s különösen Szombathelyit (Tiburecz), Gabányit (Marteau) és Szentgyörgyit (Bergerin) sokat tapsolták. Mindhármán nagyon jól eltalált vonásokkal adták vissza az általuk szemléltetett alakokat. A többiek közül első helyen Mihályfit (Lajos) kell kiemelni; a heveskedő szerelmes ifjút sok könnyedséggel és a feszletlen játék természetességével személyesítette. Szacsavay (Caesar), Krasznay (Tuffiér), Krasznai (Tuffier), Gerő Lina (Marie) és Pünkösdi Anna (Lucie) mind egész hatással működtek közre az előadás sikerének emelésére.

— Szász Béla és Hegedűs István tanárok lemondtak színházunk igazgató bizottságától nyert ama tisztúkról, hogy a tagokra, előadásokra és az új darabokra nézve bizalmas közlések útján véleményt mondjanak a bizottságnak. A lemondás fő oka, mint halljuk, az a túlságos pártfogás, melyben színházunknál az operette a dráma rovására, a történet fölcsúszlása ellenére is részesei.

— Ft. Nagy Péter, erdélyi ref. püspök és királyi tanácsos, mint a conventi nagy-bizottság elnöke a bizottság tagjait nov. 9-ikére hívta meg Budapestre tanácskozára. E nagy bizottság feladata az u. n. debreczeni és budapesti albizottságok munkálatainak s illetőleg az egyesülésre hivatott egyházkerületeknek e munkálatokra tett megjegyzéseinek tárgyalása és a konvent tanácskozásai alá leendő előkészítése.

— Meghívó. Az I-ső osztr. magy. általános tisztí egyetemes kolozsvári szövetsége 1878. november 3-án d. u. 3 órakor (főter Pannonia szálloda 1. emelet 1-ső szám alatt) rendes közgyűlést tart, melyre az érdeklődő t. cz. tagok tisztelettel meghívattak. Kolozsvárt, 1878. október 15-én. Grósz Károly, elnök.

— A g. keleti román egyházi congressus ehó 18-iki ülésében Metian püspök indítványt tett, hogy a consistorium utasítására a közelebbi congressus előbejavaslatot terjesztene, egy tanítónőképző felállítását ügyben. Az iskolai bizottsághoz utasították. A congressus hosszú vita után Patitia Rubin képviselő választását megemléstette, s ellenjelöltjének Candrea-nak választását érvényesnek nyilvánította, mivel a szavazatszedő bizottság a Cangrea-ra esett 300-on felüli érvényes szavazatot jogtalanul mellőzte.

— Marhavész. Szébenmegyei Sellen berk községben, folyó hó 8-án, 2 darab részbeteg marha lebunkoztatván, azóta újabb betegülési eset elő nem fordult.

— Pályázat több postahivatali szolgái állomásra a nagy-szebeni postakerületben 100 frt biztosíték mellett 300 frt évi bérrel, 60 frt lakpénzzel és természetben kiszolgáltatandó ruházattal. Az 1873 évi II-ik törvényezik értelmében felszerelt folyamodványok hat hét alatt a nagy-szebeni postaigazgatósághoz intézendők. Nagy-Szeben, 1878. október hó 19. A postaigazgató távollétében: Kerk.

— Gyulaféhevről értesítnek minket a föld, hogy erdélyi püspök Fogarassy Mihály, folyó hó 20-án György István szőregi apátot, ez újabb méltóságába a székesegyházban szokott ünnepélyességgel fölávatta s beigtatta.

— A s-zst-györgyi nőegylet megalakult. Elnök lett egyházas választással: Cse-rey Jánosné, — a közügyek iránti lelkesültségéről, magas társadalmi műveltségéről s jótékony életéről ismeretes urnő. A többi hivatalok következők voltak: alelnökök lettek: Bogdán Andrásné és Kelemen Lajorné, pénztárnok Bogdán András, ellenőrök Sebestyén Sándorné és Bogdán Istvánné, jegyzők Málk Józsefné és Kőkői Endréné. A titkári teendőket egyidőre Málk J. vállalta el.

— Szolnok-Dobokamegye főispánja a Pap Gyula elhalálózása folytán üresedésbe jött megyei aljegyzői állomásra ideiglenesen Gencsi Albertot, s helyébe a eskü-gorbói járásba segéd-szolgabíróvá Bándi Györgyöt nevezte ki.

— A szentlőrinci közlekedési iskola tanítói és növendékei közül: Bruz Ferencz, Kerekes Gyula, Sebestyén Ferencz, Domján Péter, Domján Ferencz és Kis István a boszniai sebesültek részére egy csomag tépést küldtek be szerkesztőségünkhez, melyet rendeltetése helyére fogunk juttatni.

— Bosznianban, Han-Sibosicán új távirat-állomás állítottak fel, mely magántávíratok kezelésére is fel van hatalmazva.

— Tisza miniszterelnök a szabadelvű párt tegnapi értekezletén állítást nyilatkozott a miniszterterkris és az ezt okozta külgügyi politika fölött. Minthogy a miniszterterkrisre vonatkozó nyilatkozatot a miniszterelnök — mint a „Bud. Corr.” értesül — legelső alkalommal, szokás szerint, a házban is meg akarja tenni, e felvilágosítások nem lesznek a nyilvánosságra szánva.

— A megválasztott országgyűlési képviselők közül a „P. N.” szerint, 244 szabadelvű, 74 egyesült ellenzéki, 72 függetlenségi, 13 párton kívüli s 9 nemzetiségi.

— Földvárú báró államtitkár a napokban megtekintette az erdélyi vádműveket, melyek az idén ott készülték s a szorosokban aránylag rövid idő alatt véghezvitt munkákat a legjobb rendben találta.

— A honvédsereg novemberi előléptetése, — mint a „Bud. Corr.” értesít — ezáltal nagyobb mérvű lesz s jóval közepén fog megjelenni. Mint a „Hon” értesül, Hild Gyula, Heunberg Károly és Szabó József ezredeseiket tábornokká léptették elő.

— A „W. Ztg.” egy császári rendeletet közöl, mely által a július 25-ki és aug. 6-ki rendelet, melyek a dalmát nemzetőrök egyes részeinek, a határon kívüli id. alkalmazását megengedték, érvényen kívül helyeztetek.

— Magyar t. akadémia matematikai és természettudományi osztályának ülésén október 21-én a következő tárgyak adtak elő: 1. Lengyel Béla székelt foglalt ének értékesítéssel: „Nehány gázkeverék szinképeről.” 2. Koch Antal: „A ditrói egyenit-tinvas közelítési és hegyzerkezeti viszonyairól” szóló jelentését kéziratban beterjesztte.

— Dupánloup érsek keresztelték du Boys ur ötéves unokájának 40,000 frankot hagyományozott. Végrendeletileg meghagyta továbbá azt, hogy hamvait az orléansi székesegyházban, szívére pedig szülőhelye, Saint-Félix (Savoy) templomában helyezték el. XIII. Leo pápa és gr. Chambord az orléansi káptalanhoz, illetőleg La Combe kastélyba, részvételre köldötték.

— Meteor. Kalksburgból írják: E hó 16-án este 1/4 8 órakor látni lehetett itt egy szép meteor, mely északról dél felé, látszatra magasán a rodanni hegy teteje fölött esett le. Amint enyészett, 2—3 meternyi csíkot hagyott maga után; különös zugás is volt hallható, mely erősebb, mint melyet a szél okozhatott.

— Szerencsétlenség a kiállítás. Párisból írják e hó 16-ikáról: A világiállításán rettentő szerencsétlenség történt. A párisi legnagyobb csokoládé-gyárak egyikének tulajdonosát ma reggel, saját vigyázatlanságából, a kiállítás s működő gőzgépe megkapta, magával ragadta s a teljes értelmében darabokra szagatta. A gépegyes részei tele voltak vérrel és húsdarabokkal.

— Uszó vashajó. Szombaton délelőtt bocsátották vízre a dunagőzhajózási társulat 6-budai hajógyárában a Bécs melletti nuszdorfi Dunaágot elzárandó vashajót az ugynevezett uszó kaput, mely Engerth báró tervei szerint készült és most Ó-Budán négy mozdítható vaslábat kapott, melyekre e hajó nagy jégtörődnél fölállítható, ez által megakadályozandó, hogy a jég a hajót egészen a fenékre nyomja, a vizet egészen elzárja s így a jég fölöttélmehessen. Ezenkívül

a hajó egykoldalon megfelelő számú jégtörő vas-védet kapott, melyeken a torlódó jég szétmorzsolódik. A 8000 mássa nehéz hajó, — mint a „Bud. Corr.” írja — Engerth b. és Weikum felügyelő mérők jelenlétében könnyedséggel iramodott a Dunának, roppant nagy hullámokat verve föl. A szép látványt nagy közönség nézte.

— Hőresögek agyonharapták. Grebenácsról írják a „T. L.”-nak, hogy egy ottani parasztcsalád, kimenővén a kukoricafölde tengerit torni s magával vivén 7 hónapos fiucskáját, kit egy ott helyi divatos teknőben a kocsii mellé a földre helyeztet s mitsem gyantíva, dolga után nézett, midőn egy idő múlva a kocsihoz visszatért, reméltetve azt vette észre, hogy a teknőben fekvő csecsemőt bal fölé körül a hőresögek esontig marták össze, minek következtében a gyermek nem sokára meghalt.

— A blagofon. A parisi Figaro egy új találmányt hirdet. Neve „blagofon”. A sok „fon” után azt hiszi, ennek lesz legnagyobb jövője. Van már telefon; utána jött a fonograf. A telegraf és Guttenberg tönkre vannak téve, sőt még a stenograf is kimegy a divatból. De mindez semmi. Ki ne tudná, hogy megszületett a mikrofon, s vele együtt a megafon. Az süketek számára való, ez olvaszi a hallást. Ez ember a nagy lármát a megafonon át rendkívül gyengéd süségnek, enyelgésnek hallja. Bizonyára magyar miniszterek számára találták fel, hogy népgyűlési szónoklatokat hallgathassanak végig. Most Edison, az amerikai tudós föltalálta a Gazo font. A Figaro azt mondja, hogy ez a legújabb amerikai „edison”; a yankee szellem legújabb kiadásu műve. A gazo fon feltelegessé teszi a gázt, mert fényesebben világít, mint ez; megdönti a gőz óriási erejét, mert nagyobb erőt fejt ki; feltelegessé teszi a tüzelő fát és szenet, mert mind ezeknél jobban melegít. Új gyárak keletkeznek, hogy értékesítsék a fontos találmányt, s az egész eddigi gyáripár, mely gázzal, gőzzel és szénnel külön-külön működött, egyszerre tönkre megy, mert a gazo fon egymaga helyettesíti e három eddig különváltan működő erőt. De mindez semmi. Éljen a blagofon! A francia „blaguer” körülbelől annyit jelent, mint „szület csapni” s ez a blagofon olyan gépezet, mely csodálatos szület csinál s e szélnek az a furcsa tulajdonsága van, hogy észrevétlenül kisépri az ember zsebéből a könnyű bankjegyet. Ez a leguniverzálisabb gépezet, mert valamennyi új találmány blagofonnal működik.

A „KELET” magán táviratai.

Feladatott Budapestén okt. 21. 10 ó 15 p. d. e. Erkezett Kolozsvárra okt. 21. 10 ó. 50 p. d. e.

A király ő Felsége által tartott trónbeszéd szólor szóra így hangzik: Üdvözlőlkü öneket ezen új törvényhozási ülésesszak küszöbén, és pedig annál nagyobb örömmel, minél inkább érezzük szükségét önök bölcs, erőteljes és hazafias támogatásának a jelen viszonyok között.

A helyzetnél fogva, melyben az ország kormányzata jelenleg van, nem mutathatunk rá azon fontos tendőkre, melyek önök munkásságát igénybe veendik; de érezve e tendők fontosságát, gondunk lesz reá, hogy az ország kormányzata mielőbb azon helyzetben legyen, hogy azokat megjelölhesse és elintézésükben alkotmányoszerű részt vehessen.

Ez alkalommal csak is azon két tárgyra hívjuk fel önök figyelmét, melynek legalább ideiglenes elintézése a lehető leghamarább szükséges; az egyik a véderőre vonatkozó intézkedés, a másik a Horvát- és Szlavonországgal kötendő pénzügyi egyensúly, mert az ezeket szabályozó törvények érvénye a folyó év végével lejár; önök bölcsessége meg fogja találni a módot, mely szerint ez ügyek elintézhethők lesznek, úgy, hogy se azok alkotmányoszerű vezetése akadályba ne ütközzék, se fontosságukhoz nem illő sietséggel ne kelljen végleges megoldásukat eszközözni. A berlini kongresszuson Bosznia és Hercegovina megszállására és kormányzására európai mandatumot fogadtunk el. Sajnálattal kell kifejeznünk a felett, hogy a feladat megoldása békés uton nem volt eszközölhető. Hála vitéz hadseregünk legnagyobb elismerést érdemlő magatartásának, a feladat első része ma már befejezettnek tekinthető.

Megnyugvásunkra szolgál tudatni önökkel addig is, míg külügyminiszterünk meg fogja legközelebb az arra hivatott testületek előtt adhatni a beható felvilágosítást, hogy a jó viszony, melyben az összes hatalmakkal állunk, reményünkünk engedi, hogy a feladat hátralevő része kedvelt népeink áldozatkészségének legnagyobb kimélésével lesz végrehajtható; e reményben és bizalom-

mal az iránt, hogy önök hazafisága, bölcsessége és mérséklete, ez országgyűlés alatt is fel fogja találni azon utakat és módokat, melyek kedvelt Magyarországnak javára és felvirágzására szolgálhatnak, az országgyűlést megnyitottnak nyilvánítjuk.

Páris, október 21-én. A párisi világtárlaton a mai díkjiosztás szerint, a következő erdélyi-régi kiállítók nyertek kitüntetését:

Gyermekek-nevelésért: Dicsérő oklevél: Fröbelkert, Kolozsvár. A felső oktatás tananyagáért: Bronze-érem: Erdélyi muzeum-egylet, Kolozsvár.

Mértékűtő eszközökért: Dicsérő oklevél: Süss Nándor, egyetemi mechanikus, Kolozsvár.

Mindkét nembeli ruházataért: Bronze-érem: Ballascher János, szűcsmester, Beszterce, Gazdagfalvy Mihály, szabó, Grebe Henrik szabó, Matuzsek József cipész Kolozsvárról.

Dicsérő oklevél: Ferenczy Ignác cipész, Reil és Tókos szabó, Kolozsvárról, Csizsér Albert szabó, Worell József kalapozó M.-Vásárhelyről. Az erdészeti termékei és készítményeiért:

Bronze-érem: Triska Ferencz hangfénékfa. Bronze-érem: Staibl Jenő székely szotyor. Dicsérő oklevél: Molnár Benedek parketgyár, Varga Dániel cserfahéj, Kolozsvárról.

Nem tápláló földmívelési termékekért: Bronze-érem: Polony Károly viasz Brassó. Gyógyszerészeti anyagokért: Ezüst-érem: Borszéki fűrdő-igazgatóság.

Gépszerszámokért: Dicsérő oklevél: Korbuly József mérnök, Kolozsvár.

Szizgyártó munkákért: Ezüst-érem: Tömösváry Miklós szizgyártó, Kolozsvár.

Gabonaneműek, lisztes termékek és származékaikért: Bronze-érem: Gróf Bethlen Károly, Zsarolya.

Dicsérő oklevél: Beke Dániel, Déva, Korbuly Bogdán, Kolozsvár, Simon Miklós, Torozók, Kolozs-monostori gazdasági tanintézet, gróf Teleki Géza.

Husokért: Dicsérő oklevél: Csiky Imre, füstölt sonka, Kolozsvár.

Erjedt italokért, borokért: Arany érem: Gróf Mikó Imre örökösai, Kolozsvár, Paget János, Kolozsvár.

Ezüst-érem: Báró Apor Károly, M.-Vásárhely, b. Bánffy Albert, Kolozsvár, gr. Teleki Géza, Gernyeszeg.

Bronze-érem: Elekes Mihály, Csintos, „Erdélyi pinceszegylet”, Kolozsvár, b. Horváth Ödön, Alvincz, Kinizsi Pál, Szász-Csásás, Láni Gottfried, Beszterce, gr. Teleki Sámuel, Sáromerke, Voith József, Kolozsvár.

Dicsérő oklevél: Báró Bánffy Dániel, Kolozsvár, gr. Bánffy György, Kolozsvár, gr. Báldy Kálmán, Mező-Báld, Berivó György, Algyógy, gr. Bethlen Sándor, Bethlen, Budaker Gottlieb, Beszterce, Bürger Márton, Krakkó, Connert Károly, Beszterce, Fogarassy Mihály, püspök, Károly-Fehérvár, Gerendy István, Sövényfalva, br. Horváth Tholdy Lajos, Brettye, Korbuly Bogdán, Kolozsvár, gr. Kun Kocsárd, Algyógy, Lemberger Samu, Felvincz, gr. Mikes Miklós, Kolozsvár, Papp Ferencz és Mihály, Gyeke, Rediger Samu, Torda, Schuster Károly, Beszterce, Sós Lajos, Erzsébetváros, Szász Pál, Sárd, Szathmáry S. Ferencz. M.-Vásárhely, Tauffer József, Kolozsvár, gr. Teleki Gusztáv, Kolozsvár, Teusch J. B., Segesvár, Tisza László, Mező-Nagy-Csán, Ugron Sándor, Mező-Záh, Wachsmann Klaudia, Kis-Czég, Wolff Gábor, Torda, Zeyk József, Kolozsvár.

Távíratí tudósítás a budapesti árutőzsde hivatalos árjegyzetéről okt. 19.

Gabona	Faj	Ára 100 klg. től		ig
		frt/kr	frt/kr	
Buza	bánsági	775	850	
	tiszavidéki	850	952	
	pestvidéki	85	855	
	fehértómezei bácskai	820	880	
Rozs	magyar	550	570	
Árpa	takarmány	530	560	
	malátá	640	816	
Zab	magyar	520	545	
Tengeri	bánsági	530	560	
	másnemű	520	530	
Repeze	káposztá	—	—	
	bánsági magyar	—	—	
Köles	buzsa	870	875	
	Szept.—Oktre szállítan.	840	845	
Szókvány (Usanoe)	tavasza szállítandó	—	—	
	Szept.—Oktre szállítan.	—	—	
Rozs	tavasza szállítandó	—	—	
	Májusra—junira szállít.	5	5	
Repeze	káposztá Aug. Szept. száll.	—	—	
	bánsági Jul. Aug. szállít.	—	—	
szesz (ny.)	100 liter százalékként.	29 1/2	29 3/4	

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: Békésy Károly.

